Antikorozní povlaky MacDermid 2013

Bohumil Dvořák

V tomto článku se budeme zabývat současnými požadavky na povrchové úpravy a to nejen pro automobilový průmysl, ale obecně se zvyšujícími nároky na výkon a vzhled finálních vrstev. Věnujeme pozornost novým lázním a jejich výkonu při současném respektování Evropských norem a nařízení.

Požadavky průmyslu na vlastnosti moderních antikorozních povlaků:

	Antikorozní ochrana		Vzhled a barva
	Adhezní vlastnosti		Duktilita
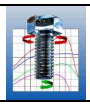	Koeficient tření		Tepelná odolnost
	Elektrická vodivost vrstvy		Otěruvzdornost
	Odolnost proti agresivnímu prostředí		Odolnost proti kontaktní korozi

Požadavky legislativy:

„CMR free“ Aditiva bez „C“ karcinogenních, bez „M“ mutagenních a „R“ pro reprodukci toxických látek.

„SVHC“ (Substances of Very High Concern) tato databáze se neustále rozšiřuje.

Kobaltové soli jsou zařazeny do seznamu látek, které „vzbuzují obavy“ **SVHC** a mohou být zařazeny mezi „zakázané“. Proto většina výrobců již delší dobu připravuje a uvádí na trh novou řadu pasivaci bezkobaltových. Přechod na tyto lázně není a nemůže být bezproblémový a proto je stále ještě celý proces ve stádiu zrodu. Nicméně poslední generace “bezkobaltových silnovrstvých pasivací” si již nezadá co do výkonu a kvality povrchu s kobaltovými aplikacemi. Také MacDermid neustále pracuje na vylepšení a poslední generace těchto lázní již v mnohém i předčí své kobaltové předchůdce.

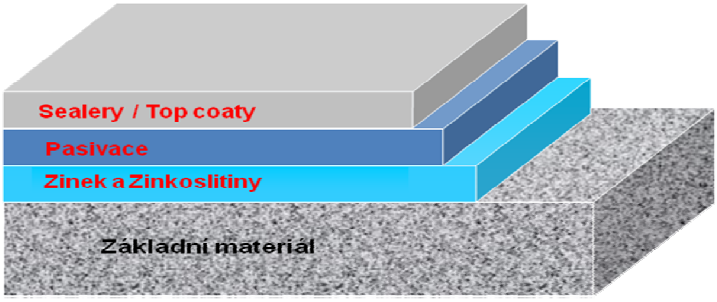

Bezkobaltové pasivační lázně nové generace:

TriPass ELV 7000 Bezbarvá pro Zn a ZnFe
TriPass ELV 7100 Černá pro ZnNi (Bezkobaltová alternativa k 5100v2)
TriPass ELV 7500 Bezbarvá s koloidními silikátovými částicemi

TriPass ELV 7000 Nová silnovrstvá pasivace, která lze použít na prakticky všechny Zn a Zn-slitinové povrchy.

Provozní parametry:

TriPass ELV 7000	*Rozsah*	*Optimum*
Tripass ELV 7000 part A **Tripass ELV 7000 part B**	60 -100 ml/litr 40 -60 ml/litr	80 ml/litr 50 ml/litr
Teplota	20 – 30 °C	25 °C
pH	2,1 – 2,5	2,2
Čas ponoru	60 - 120 sec	90 sec
Míchání	Mechanické nebo mírné vzduchování	
Filtrace	Doporučena 20 - 50µ	

Obr.1

Po 240 hodinách (neutrální solná mlha) porovnání

TriPass ELV 7000		**TriPass ELV 1000**
	4 hodiny 150°C	
TriPass ELV 7000 + 20% TNT 15		**TriPass ELV 1000 + 20% TNT 15**
	4 hodiny 150°C	

Tato pasivace byla vyvinuta prioritně pro potřeby automobilového průmyslu a vyhovuje tedy nejpřísnějším kritériím jak z pohledu výkonu, tak z pohledu dodržení všech legislativních požadavků a norem. Pro svou excelentní korozní odolnost a příznivou cenu je schopna nahradit všechny své kobaltové předchůdce. V kombinaci s vhodným topcoatem (TNT12/15) je potom korozní odolnost opravdu výjimečná.

TriPass ELV 7100 Současně s kobaltovou verzí ELV 5100 v2 byla vyvinuta i tato černá pasivace na zinko-niklové podklady. Obě tyto verze vynikají homogenní černou barvou a velmi slušnou korozní odolností. Více detailů bude uvedeno u kobaltové verze 5100 v2.

TriPass ELV 7500 Tato lázeň reprezentuje poslední vývoj – obsahuje koloidní silikátové částice, které významně zlepšují otěruvzdornost, a napomáhají tak udržet pasivační vrstvičku nepoškozenou a tedy funkční. Velmi významně se to projevuje především v bubnových aplikacích.

Provozní parametry:

TriPass ELV 7500	*Rozsah*	*Optimum*
Tripass ELV 7500 part A **Tripass ELV 7500 part B**	60 -100 ml/litr 20 – 40 ml/litr	80 ml/litr 30 ml/litr
Teplota	20 – 30 °C	25 °C
pH	2,1 – 2,5	2,3
Čas ponoru	60 - 120 sec	90 sec
Míchání	Mechanické nebo vzduchování	

U této pasivace se s velkým úspěchem používá tzv. „finální fixace“, která prakticky zdvojnásobí dobu do první bílé koroze v solné mlze
Fixace: 10ml/litr Hydroklad Si + 1,5ml/litr TriPass ELV 5300 Part C; pH ~10, T = 20 °C

Příklad pracovních kroků: Pasivace – oplach - alkalický oplach - fixace - sušení

Obr.2

Po 288 hodinách (neutrální solná mlha)

TriPass ELV 7500		**TriPass ELV 7500 + 1% „fixace“**
	4 hodiny 150°C	

Provozně nejúspěšnější pasivační lázně:

TriPass ELV 2500 Bezbarvá pro Zn a ZnFe
TriPass ELV 5100 v2 Černá pro ZnNi

TriPass ELV 2500LT Jedná se o “vlajkovou loď” mezi trojmocnými pasivacemi. Tento produkt je pokračovatelem velmi úspěšné silnovrstvé pasivace TriPass ELV1500LT pro kyselé i alkalické zinky. Je aplikovatelný prakticky při pokojové teplotě (20 - 25°C) a provozní koncentrace této nové lázně je nižší (8 – 10% obj.).

Provozní parametry:

TriPass ELV 2500LT	*Rozsah*	*Optimum*
Koncentrace	80 -120 ml/litr	100 ml/litr
Teplota	18 – 40 °C	30 °C
pH	2,0 – 2,5	2,2
Čas ponoru	60 - 120 sec	90 sec
Míchání	Mechanické nebo mírné vzduchování	
Filtrace	Doporučena 20 - 50µ	
IMDS ID číslo	900924	

Obr.3

ELV 1500LT **ELV 1000** **Konkurence** **ELV 2500LT**

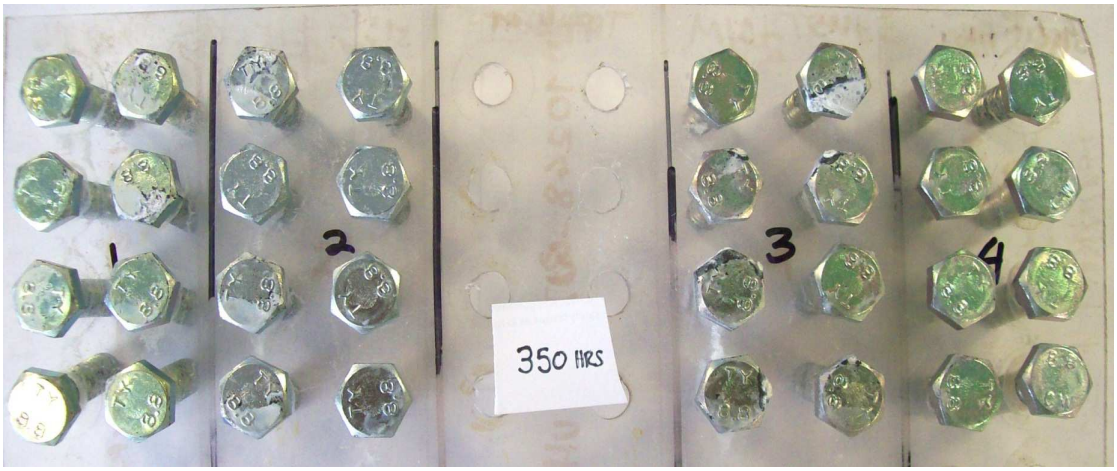

TriPass ELV 5100_v2 V tomto případě se jedná o již druhou verzi zavedené černé pasivace na Zinko-Niklové povlaky. Byla výrazně zlepšena uniformita černé barvy a tedy použitelnost i pro velké plochy na závěsu. Je aplikovatelná na Zinko-niklové vrstvy s celým spektrem obsahu Ni.
Lázeň pracuje při pokojové teplotě a vrstva poskytuje opravdu vysokou korozní odolnost i po tepelné úpravě. Tato lázeň je dostupná i v „bezkobaltové“ verzi TriPassELV 7100, pro kterou je provozní předpis adekvátní.

Provozní parametry:

TriPass ELV 5100 v2	*Rozsah*	*Optimum*
TriPass ELV 5101	80 - 120 ml/litr	100 ml/litr
TriPass ELV 5102	80 - 120 ml/litr	100 ml/litr
Teplota	18 – 30 °C	25 °C
pH	1,7 – 2,1	1,9
Čas ponoru	60 - 150 sec	120 sec (Ni 10 - 13%) 75 sec (Ni 13 – 16%)
Míchání	Mechanické nebo mírné vzduchování	
Filtrace	Doporučena 20 - 50 µ	
IMDS ID číslo	1223017	

Výše uvedené pasivace, ať již s nebo bez kobaltových solí, se velmi dobře zavedli na evropských trzích a jsou certifikovány pro většinu celosvětových automobilových značek.

Další navýšení již poměrně velmi dobré korozní ochrany dosahujeme např. účinnými post-dipy. Případně závěrečnými topcoaty.

TriPass ELV Post Dip

Jedná se o lázeň která se zařazuje po trojmocné pasivaci pro další zvýšení korozní odolnosti a lesku. Tato varianta je obzvlášť doporučená pro bubnové aplikace, kdy potřebujeme eliminovat otěr, vynikající výsledky má i po černé trojmocné pasivaci. Lázeň pracuje při pokojové teplotě.

Utěsnění (topcoat)

Tady je více možností – pro bubnové aplikace, ale přicházejí do úvahy především dvě varianty:

1. **HydroKlad Si** je bezbarvý anorganický prostředek, který neovlivňuje koeficient tření a zvyšuje významně korozní odolnost a vzhled. Lázeň nevyžaduje závěrečný oplach před sušením. Netvoří kapky na zboží a díky nízké provozní teplotě nehrozí nebezpečí map a přischnutí kapek.

2. **Torque 'n'Tension (T'n'T)** je celá skupina výrobků stejného jména, které poskytují mimořádnou korozní odolnost a upravují koeficient tření – speciálně pro spojovací materiály. T'n'T 8, T'n'T11 a T'n'T15 se liší výsledným koeficientem tření a vyhovují tedy i různým požadavkům automobilek na tento koeficient. Obsahují i barevný nebo UV tracer pro snadnější identifikaci.
   Jako bonus velmi zlepšují i vzhled. Aplikují se na suché zboží při pokojové teplotě a následně je vhodné odstředivé sušení při kontrolovaných otáčkách.

3. „**Fixace"** Jedná se o kombinaci Sealeru a silikátového utěsnění. Velmi se tento systém osvědčil především u dutého zboží (ať již v bubnu či na závěsu)

Závěr:

Na těchto několika výrobcích jsme ukázali, že snaha společnosti MacDermid, je přijít vždy s něčím novým a výkonnějším na trh. Současně, ale je téměř striktně dodržováno pravidlo, že nové a lepší neznamená být současně dražší jak tomu mnohdy je u našich konkurentů.